

GENERALDIREKTORATET FÖR INTERN POLITIK
UTREDNINGSAVDELNING B: STRUKTUR- OCH
SAMMANHÅLLNINGSPOLITIK

KULTUR OCH UTBILDNING

INTERNATIONALISERINGEN AV HÖGRE UTBILDNING

STUDIE

Sammanfattning

En studie av förståelsen för internationaliseringen av högre utbildning i ett europeisk sammanhang baserad på två undersökningar, en analys av det digitala lärandets betydelse och tio nationella rapporter från Europa samt sju från länder utanför Europa. Studien har resulterat i slutsatser och rekommendationer om en framtida internationalisering av högre utbildning i Europa, baserade på de nationella rapporterna och en Delphi-process med experter på området internationell högre utbildning.

Detta dokument har beställts av Europaparlamentets utskott för kultur och utbildning.

FÖRFATTARE

Centre for Higher Education Internationalisation (CHEI): Hans de Wit, Fiona Hunter
European Association for International Education (EAIE): Laura Howard
International Association of Universities (IAU): Eva Egron-Polak

ANSVARIG HANDLÄGGARE

Markus J. Prutsch
Utredningsavdelning B: Struktur- och sammanhållningspolitik
Europaparlamentet
B-1047 Bryssel
E-post: poldep-cohesion@europarl.europa.eu

REDAKTIONELLT STÖD

Lyna Pärt

SPRÅKVERSIONER

Original: EN
Översättningar: DE, FR

OM UTGIVAREN

Du kan kontakta utredningsavdelningen eller prenumerera på det månatliga nyhetsbrevet genom att skriva till: poldep-cohesion@europarl.europa.eu

Manuskript färdigställt i juli 2015.
© Europeiska unionen 2015

Detta dokument finns tillgängligt på internet:
<http://www.europarl.europa.eu/supporting-analyses>

ANSVARFRISKRIVNING

De åsikter som framförs i texten är upphovsmännens och utgör inte nödvändigtvis Europaparlamentets officiella ståndpunkt.

Återgivning eller översättning för icke-kommersiellt bruk är tillåtet, under förutsättning att källan anges och att utgivaren meddelas i förväg och får en skriftlig kopia.

SAMMANFATTNING OCH KOMMENTARER

Internationaliseringen av högre utbildning sammanfattar internationaliseringstrender inom högre utbildning, med ett särskilt fokus på Europa, och förklarar vad internationalisering är och bör vara. Internationaliseringen av högre utbildning är ett relativt nytt, men brett och mångfacetterat fenomen. Det drivs av en dynamisk kombination av politiska, ekonomiska, sociokulturella och akademiska argument som berör regioner, länder och institutioner beroende på deras särskilda sammanhang, vilket tydligt framgår av de 17 landsrapporterna. Det finns inte någon modell som passar alla, men gemensamma mål, och studien identifierar de 10 viktigaste tendenserna som är följande:

1. Internationalisering blir allt viktigare på alla nivåer (fler verksamhetsområden, ett mer strategiskt tillvägagångssätt, nya nationella strategier och ambitioner).
2. Fler institutionella strategier för internationalisering (men också risk för homogenisering, fokus på endast kvantitativa resultat).
3. Allmänna finansieringsproblem.
4. Trend mot ökad privatisering av internationaliseringen av högre utbildning genom ökade intäkter.
5. Konkurrenstryck på grund av globaliseringen, där ambitionerna sammanfaller även om åtgärderna inte gör det.
6. Tydlig övergång från (endast) samarbete till (mer) konkurrens.
7. Växande regionalisering, där Europa ofta ses som en förebild.
8. Kvantitet ställs allt oftare mot kvalitet.
9. Det saknas tillräckliga uppgifter för komparativ analys och beslutsfattande.
10. Nya områden i fokus är internationalisering av kursplaner, gränsöverskridande utbildning och digitalt lärande.

I Europa är det självklart att internationaliseringen av högre utbildning började med europeiska program, särskilt Erasmus, som skapade en gemensam syn på och incitament för internationalisering, och Bolognaprocessen förstärkte detta. Det står också klart att europeiska program och modeller har haft betydelse för att den högre utbildningen internationaliseras även i andra regioner i världen.

Internationaliseringen av högre utbildning håller på att integreras på nationell och institutionell nivå, särskilt i Europa. Det talas retoriskt om mer övergripande strategier för internationaliseringen av högre utbildning, men i verkligheten är det fortfarande långt dit. Man har kommit olika långt även inom Europa, där södra Europa, och särskilt Central- och Östeuropa, har problem.

Ledare inom högre utbildning och de som arbetar med internationaliseringen av högre utbildning anser att kvalitetsförbättringar i undervisningen och lärandet och förberedandet av de studerande för ett liv och arbete i en globaliserad värld är de största fördelarna och viktigaste skälen till internationaliseringen av högre utbildning. De betraktar regional/nationell politik som viktiga externa drivkrafter vilka påverkar institutionella strategier, och anser att internationell rörlighet för de studerande, forskningssamarbete och strategiska partnerskap är prioriterade områden för internationaliseringen av högre utbildning.

I en Delphi-paneldiskussion kom man fram till följande positiva framtidsscenario för internationaliseringen av högre utbildning i Europa: Vi får globala medborgare och yrkesarbetande som respekterar och uppskattar andra kulturer och som kan bidra till utvecklingen av kunskapsekonomier och socialt inkluderande samhällen. Ett sådant Europa skulle bli mer konkurrenskraftigt, men också kunna samarbeta bättre med resten av världen.

Detta scenario skulle medföra följande:

- Tekniska möjligheter för virtuellt utbyte och blandat lärande (inklusive ökad internationell interaktivitet för de studerande).
- Vidareutveckling av gemensamma och dubbla examina.
- Fler möjligheter att inom ramen för sin utbildning studera utomlands och göra praktik.
- Ökat ömsesidigt erkännande av högskolepoäng och examensbevis.
- Förbättrade kvalitativa indikatorer för kvalitetssäkring och klassificeringssystem.
- Större engagemang för jämbördiga partnerskap och ömsesidiga fördelar.
- Ökat främjande av offentlig-privata initiativ.
- Större anpassning mellan utbildnings- och forskningspolitik, och med andra utbildningsnivåer (grundskola, gymnasium, yrkes- och vuxenutbildning).

Följande hinder identifierades också:

- Brist på finansiering, ökat beroende av kortsiktiga externa finansieringskällor, alltför stort fokus på intäktsgenerering, byråkratiska hinder, skillnader i finansieringsmodeller för högre utbildning i Europa.
- Otillräckligt utbud av främmande språk, engelska dominerande språk i utbildning och forskning.
- Överdrivet fokus på rörlighet, som bara är möjligt för en liten elit och inte ingår i kursplanen eller i utbildningen och lärandet, brist på engagemang och belöning när det gäller fakulteten och personalen.
- Brist på integration av institutionella, nationella och överstatliga åtgärder.

Scenariot utvidgade den nuvarande arbetsdefinitionen av internationaliseringen till *en avsiktlig integration av en internationell, interkulturell eller global dimension i syftet, uppgiften och tillhandahållandet av postgymnasiala utbildningar för att förbättra utbildningens och forskningens kvalitet för samtliga studerande och all personal, och på ett meningsfullt sätt bidra till samhället.*

Den nya definitionen speglar en ökad medvetenhet om att internationaliseringen av högre utbildning måste bli mer inkluderande och mindre elitistisk, och att rörlighet måste integreras i internationaliserade kursplaner, med fokus på internationalisering för alla. Den betonar än en gång att internationaliseringen av högre utbildning inte är ett mål i sig utan ett sätt att uppnå bättre kvalitet, och att fokus inte bara bör ligga på ett ekonomiskt resonemang.

De flesta nationella strategier är fortfarande främst inriktade på rörlighet, kortsiktiga och/eller långsiktiga ekonomiska vinster, talangrekrytering och internationell positionering. Det betyder att mycket mer behöver göras för att införliva dessa tillvägagångssätt i mer övergripande strategier, där internationaliseringen av kursplanen och läranderesultaten också får mer uppmärksamhet som ett sätt att förbättra kvaliteten i utbildning och forskning.

Följande bör göras för att stödja utvecklingen av internationaliseringen av högre utbildning:

1. Ta itu med svårigheterna kring skillnader i rörlighet för högskolestudier och examina samt institutionellt samarbete och som beror på stora skillnader i de högre utbildningssystemen, deras förfaranden och finansiering.
2. Erkänna att praktik blivit allt populärare och skapa möjligheter att kombinera praktik med kultur- och språkstudier utomlands.
3. Stödja den viktiga roll som den akademiska och administrativa personalen har i vidareutvecklingen av internationaliseringen av högre utbildning.
4. Främja mer samarbete mellan högre utbildning och näringsliv inom ramen för rörlighet för studerande och personal.
5. I större utsträckning uppmärksamma betydelsen av internationalisering på hemmaplan, integrera internationella och interkulturella läranderesultat i kursplanerna för alla studerande.
6. Avskaffa hinder för utvecklingen av gemensamma examina.
7. Utveckla innovativa modeller för digitalt och blandat lärande som ett instrument för att komplettera internationaliseringen av högre utbildning.
8. Anpassa internationaliseringen av högre utbildning till internationaliseringen på andra utbildningsnivåer (grundskola, gymnasium, yrkes- och vuxenutbildning).
9. Stimulera tvåspråkig och flerspråkig inlärning i grundskolan och på gymnasiet som en grund för en språkpolitik som främjar mångfald.
10. Avskaffa hinder mellan internationaliseringen av forskning och utbildning på alla nivåer för ökade synergieffekter och möjligheter.

Högre utbildning som en kollektiv nytthet och i allmänhetens intresse står inte nödvändigtvis i strid med ökat entreprenörskap och privat ägande, men det är viktigt att se till att internationaliseringen av högre utbildning respekterar de akademiska värdena i *Affirming Academic Values in Internationalisation of Higher Education, A Call for Action* (IAU, 2012) och *International Student Mobility Charter* (EAIE och IEAA).

Det är uppenbart att EU och Bolognaprocessen har spelat en viktig roll i utvecklingen av internationaliseringen av högre utbildning i Europa, men också i hela världen, och att den måste vidareutvecklas. I processen är det dock viktigt att fokusera på partnerskap och samarbete som erkänner och respekterar olika situationer, behov, mål, partnerintressen och rådande ekonomiska och kulturella villkor. Europa kan endast vara en förebild om man är beredd att också lära sig av andra. Framtiden för internationaliseringen av högre utbildning i Europa kan se ljus ut, men endast om de olika aktörerna och deltagarna fortsätter med en öppen dialog om orsaker, fördelar, medel, möjligheter och hinder i denna pågående förändringsprocess.